

PASJA I UMIŁOWANIE PRACY SPOŁECZNEJ - MARIA SALAMON

Maria Salamon

Urodziła się 3 lipca 1910 roku w Ostrawie Śląskiej, na terenie ówczesnych Austro-Węgier. Rodzice jej, Marcin i Magdalena nie mając własnego gospodarstwa wyemigrowali i osiedli w Ostrawie, gdzie ojciec dostał pracę jako górnik. Po powrocie do kraju w 1918 roku, za zarobione pieniądze zakupili pożydowski domek w Nowym Wiśniczu, przy ulicy Kmitów.

Maria była najstarszą z czwórki rodzeństwa. Szkołę podstawową ukończyła w Nowym Wiśniczu.

Z relacji rodzinnych wiadomo, że zawsze chciała być dobrą krawczynią. Mimo dużych trudności materialnych, podjęła w latach 1926-27 dalszą naukę w Publicznej Szkole Doksztalczącej dla uczennic krawieckich i modniarskich w Krakowie. Przez okres nauki mieszkała u pewnej rodziny w zamian za wykonywanie wszelkich usług krawieckich.

Po zakończeniu nauki i powrocie do Nowego Wiśnicza wzięła maszynę do szycia na wyplat (tzn. kupiła na raty). Szyla wtedy bardzo dużo dla zamożnych pań zarobkując na spłatę rat i pomoc w utrzymaniu trzech braci. W tym okresie zapisała się do Związku Strzeleckiego. 28 marca 1934 roku rozpoczęła kurs wstępny dla komendantek oddziałów Związku Strzeleckiego. Po jego ukończeniu została komendantką jednostki „Związek

Żeńska drużyna strzelca - 1934 rok

Strzelecki, oddział żeński w Nowym Wiśniczu”. Funkcję tę pełniła do 1937 roku. W 1934 roku odbyła w Zakrzewie kurs „obrony powietrznej i przeciwgazowej”.

Od pierwszego dnia podjęcia działań wojennych w 1939 roku, aktywnie działała jako sanitariuszka, współobsługująca punkt dla żołnierzy i uciekinierów u pani Grenik oraz łączniczka z jeńcami wojennymi w Zakładzie Karnym. Od 1 stycznia 1940 do 17 stycznia 1945 roku działała w strukturach Armii Krajowej, jako łączniczka. Po zakończeniu zawieruchy wojennej zdała czeladniczy egzamin krawiecki, który uprawniał do organizowania i prowadzenia kursów na terenie ówczesnego powiatu bocheńskiego.

Okolicznościowy występ w strojach krakowskich

W 1947 założyła w Nowym Wiśniczu Koło Gospodyń Wiejskich, z sekcjami: rolną, kulturalną, opieki nad dziećmi i starszymi. W ramach tego koła organizowała kursy kroju i szycia oraz gotowania. 20 lutego 1958 roku rozpoczęła swą działalność Spółdzielnia Kółek Rolniczych, której była założycielką i w której sama pełniła funkcję dyspozytora i księgowej do 30 lipca 1968 roku. Od 1 sierpnia 1968 roku do 8 listopada 1975 roku była kierownikiem SKR. Działalność tę najlepiej pamiętają mieszkańcy ulicy Kmitów, którzy z trudnością poruszali się ze względu na obecne tam ciągniki i inny sprzęt rolniczy, ponieważ bazę SKR stanowiło otoczenie jej domu.

Aktywność Marii Salamon na rzecz społeczności wyrażała się nieustannym zatroskaniem o potrzeby mieszkańców, popartym zawsze aktywnym działaniem chociażby wtedy, gdy zakładano wodociągi czy gazyfikowano Nowy Wiśnicz itd. W 1970 roku została sołtysiem i funkcję tę pełniła przez 19 lat, do końca swojego życia. Odeszła 14 listopada 1989 roku.

O tym że ówczesne instytucje dostrzegały jej społeczne zaangażowanie świadczą przyznane dyplomy i odznaczenia. Zachowało się ich wiele. Uważam, iż należy przypomnieć, że nazwisko Marii Salamon znalazło swoje miejsce w księgach zasłużonych dla gminy Nowy Wiśnicz-Lipnica w 1981 r., województwa tarnowskiego w 1983 r. oraz Stronnictwa Demokratycznego w 1987 r.

Przypomniana sylwetka długoletniej sołtyski, założycielki SKR i Koła Gospodyń Wiejskich jest świadectwem wielkiego umiłowania naszej wspólnej małej ojczyzny – Nowego Wiśnicza.

Jolanta Blum

Koło Gospodyń Wiejskich